

Villreinnemnda for Rondane og Sølknletten

PROTOKOLL FRA MØTE 7/2018

Styremøte med befaring 4. og 5. september

Tilstede:

Kommune	Medlemmer	Møtt	Varamedlemmer	Møtt
Alvdal	Janne Lunaas	X	Leif Langodden	
Dovre	Arne Vadet	X	Gunn Jane Ulekeliv	
Folldal	Solvår Brustad Lilleeng	X	Bjørn Brendbakken	
Hamar	Hilde Nyborg Fischer	4.9.	Erling Alderslyst	
Nord-Fron	Anne K. Tina Lyslo	X	Jan Roger Bøe Øien	
Rendalen	Arne Hagestrø	X	Silje Mogstad Finstad	
Ringebru	Laila Bårdsløkken		Bjørn Moastuen	5.9.
Ringsaker	Andreas Karlsen	X	Anne Mæhlum	
Sel	Jørund Båtstad	X	Eldri Siem	
Stor-Elvdal	Torstein Storaas	X	Turid Hoffstad	
Sør-Fron	Else Mari Bjørke	5.9.	Hans Mathias Ulberg	
Øyer	Bjørner Killi	X	Anne Magnhild Braastad Lie	
Åmot	Ole Erik Hørstad	X	Sissel Frang Rustad	
FMHE	Tom Hjemseteren	4.9.		
Sekretær	Marit Vorkinn	X		

SAKER:	
2018/41	GODKJENNING AV INNKALLING OG SAKSLISTE
2018/42	REFERAT- OG ORIENTERINGSSAKER
2018/43	DOVRE – UTSETTING AV TURPOSTKASSER
2018/44	NORD-FRON – ORGANISERTE RIDETURER I RONDANE NASJONALPARK
2018/45	DOVRE – 2. GANGS HØRING AV KOMMUNEPLANENS AREALDEL 2016-2027
2018/46	DIALOGMØTE OM VILLREIN I RONDANE MED KLIMA- OG MILJØMINISTER OLA ELVESTUEN
2018/47	ÅPEN POST: INNSPILL OG ORIENTERINGER FRA KOMMUNENE
2018/48	EVENTUELT

2018/41 GODKJENNING AV INNKALLING OG SAKSLISTE

Innkalling og saksliste ble godkjent.

2018/42 REFERAT- og ORIENTERINGSSAKER

1. Overføring av ansvaret for forvaltningen av høstbare viltressurser fra Klima- og miljødepartementet til Landbruks- og matdepartementet

Ansvaret for forvaltningen av høstbare viltressurser ble overført fra Klima- og miljødepartementet til Landbruks- og matdepartementet ved kgl.res. 17.01.2018 og endelig fordeling av ansvar mellom departementene ble fastsatt (med unntak av endelig fordeling av forskrifter) ved kgl.res.2018.

KLD skal fortsatt ha ansvaret for

- overordna forvaltning av økosystemene
- ansvar for jakttidsforskriften
- for å ivareta viltarters leveområder
- regionale villreinplaner og Europeiske villreinregioner
- den primære veiledningsoppgaven knyttet til villreinens arealbruk og leveområder
- bestandsovervåking som grunnlag for arealforvaltning

LMD overtar hovedansvaret for

- høstbare viltressurser (57 jaktbare viltarter), inkl. forvaltning av villrein som høstbar viltressurs
- bestandsovervåking som grunnlag for høsting
- villreinnemndene
- viltfondet og viltloven

Etter det jeg har fått opplyst, skal Miljødirektoratet være det utøvende direktoratet for begge departementer. Det er fortsatt uklart om endringen vil ha praktiske konsekvenser for nemndene.

2.Skrantesjuka

Det ble på møtet i april uttrykt bekymring for at sau som beiter i området kan overføre smitte til andre områder, og det ble spurt om nemnda burde sende en «bekymringsmelding» om dette til nasjonale myndigheter. Sekretæren kontaktet derfor de andre villreinnemndene for å høre om det var aktuelt å sende en felles bekymringsmelding på vegne av alle villreinnemndene. Bare tre av nemndene svarte på henvendelsen, og det var også uenighet innad i disse nemndene. Det ble derfor ikke jobbet videre med en slik henvendelse.

3. Klage på Skjelbua i Øyer

Kopi av klagen er vedlagt. Også Fylkesmannen i Oppland påklagde saken. Det er fortsatt uklart om tilbakemeldingen Oppland fylkeskommune har sendt til kommunen er å regne som en formell klage. Kommunene har derfor ikke behandlet klagen ennå.

4. Villreinforum Rondane-Sølknletten

Villreinforumet tok i april initiativ til et felles brev til kommunene og reiselivslagene for å klarlegge reglene for tilrettelegging for friluftsliv. Bakgrunnen er den utviklingen en har sett de siste årene med ulovlig merking av stier og utsetting av turposter uten at det er søkt om tillatelse. Brevet er vedlagt innkallingen.

Det blir villreinkonferanse i samarbeid med Planrådet for regionalplanen på Venabygdsfjellet 18. oktober, jfr. tidligere varsel og utsendt invitasjon 17.juli. Nemnda dekker reise- og timegodtgjørelse for de av nemndas medlemmer som deltar.

5. Kommuneplan for Ringebu - arealdelen

Ringebu kommune har egengodkjent planen. Områder for ny fritidsbebyggelse og eksisterende fritidseiendommer i LNF er unntatt rettsvirkning. Disse delene av planen sendes til Kommunal- og moderniseringsdepartementet for avgjørelse.

6. Brøyting – Frydalen (jfr. 2018/23 Referat- og orienteringssaker, punkt 10)

Før påske ble det oppdaga at vegen gjennom Frydalen var brøyta. I henhold til verneforskriftene tillates dette bare ved skogsdrift, noe som ikke er gjennomført. Brøyting av vegen er uheldig for vårtrekket ut til Tjønnseterfjellet. Nemndas sekretær ba da om en redegjørelse fra nasjonalparkstyret, som ble sendt med innkallingen til styremøtet i april.

Nasjonalparkstyret har fulgt opp saken med et brev til Sødorp Sameige og Miljødirektoratet v/SNO 09.07.18:

1. Rondane-Dovre nasjonalparkstyre legger til grunn at hogst både er næringsmessig avvirkning og uttak av ved til eget bruk/husbruk slik ordlyden i bestemmelsene i verneforskriften for Frydalen landskapsvernområde er formulert. Presiseringen i forvaltningsplanen støtter dette. Verneforskriftens bestemmelser sier at hogst skal skje i henhold til verneskogbestemmelsene i skogbruksloven, som i Nord-Fron kommune er gitt i vedtak i fylkeslandbruksstyret den 2.2.1994 i sak 8/94. Videre legges til grunn at motorferdsel i forbindelse med skogsdrift er knyttet til den næringsmessige avvirkningen slik bestemmelsens ordlyd er utformet. Retningslinjene i forvaltningsplanen beskriver da at denne motorferdselen også inkluderer brøyting.

2. Brøyting av vegen slik den ble gjennomført av Sødorp sameige i mars 2017 er vurdert å ikke være i tråd med bestemmelsene i verneforskriften om at skogsdrift og motorferdsel knyttet til dette skal skje etter verneskogbestemmelsene. Forutsetningen for å gjennomføre hogst i henhold til verneforskriften ble ikke fulgt. I tillegg kunne brøytinga ha vært unngått. At vegen ble brøyta var svært uheldig i forhold til tilrettelegging for motorferdsel som ikke var tilknyttet skogsdrift og utgjorde en risiko for forstyrrelse av villreinbukkenes trekk i området. Det vises til naturmangfoldlovens aktsomhetsplikt og plikten til å gjøre det som er rimelig for å unngå skade på naturmangfoldet.

3. Nasjonalparkstyret anser ut fra en samlet vurdering av faktorer, der uklarhet i regelverk og retningslinjer har vært avgjørende, at brøytingen ikke anmeldes. En tydeliggjøring av regelverket må følges opp i arbeidet med endringer i forvaltningsplan når den skal revideres, men anses for øvrig klargjort for Sødorp sameige i forbindelse med denne tilbakemeldingen.

4. Nasjonalparkstyret tar initiativ til et møte mellom Sødorp sameige, veistyret, Mjøsen skog SA og kommunen der også styreleder i Rondane- Dovre nasjonalparkstyre deltar. Målet er å komme frem til en klarhet i bruken av vegen innenfor rammene av verneforskriften som også legger til rette for en planlagt næringsmessig avvirkning av skogen.

5. Nasjonalparkstyret tar initiativ til å sette opp bom og informasjon på vernegrensen i samråd med grunneier og veistyret. Nasjonalparkstyret bekoster utgiftene med oppføring av bommen.

7. Rondane nasjonalpark - Tillatelse og avslag organisert ferdse

Nasjonalparkstyret har gjennom delegert vedtak gitt tillatelse til organisert tur til Høgloftet øst for Spranget. Det er gitt tillatelse til en tur sommeren 2018, som en prøveordning. Dette er et område med relativt lite ferdse i dag. Sekretæren har gitt tilbakemelding til nasjonalparkforvalterne at nemnda ønsker en evt. ny søknad om organiserte turer i dette området på høring.

8. Tilbygg til bu ved Elgvatnet, Follidal/Dørålen LVO (sak 2018/31)

Villreinnemnda frarådte at dispensasjon som omsøkt ble gitt, men motsatte seg ikke riving av eksisterende bygg og oppføring av et nytt, gitt at arealet ble det samme som eksisterende bygg. Nasjonalparkstyret for Rondane-Dovre behandlet saken i juli, og fattet et tilsvarende vedtak.

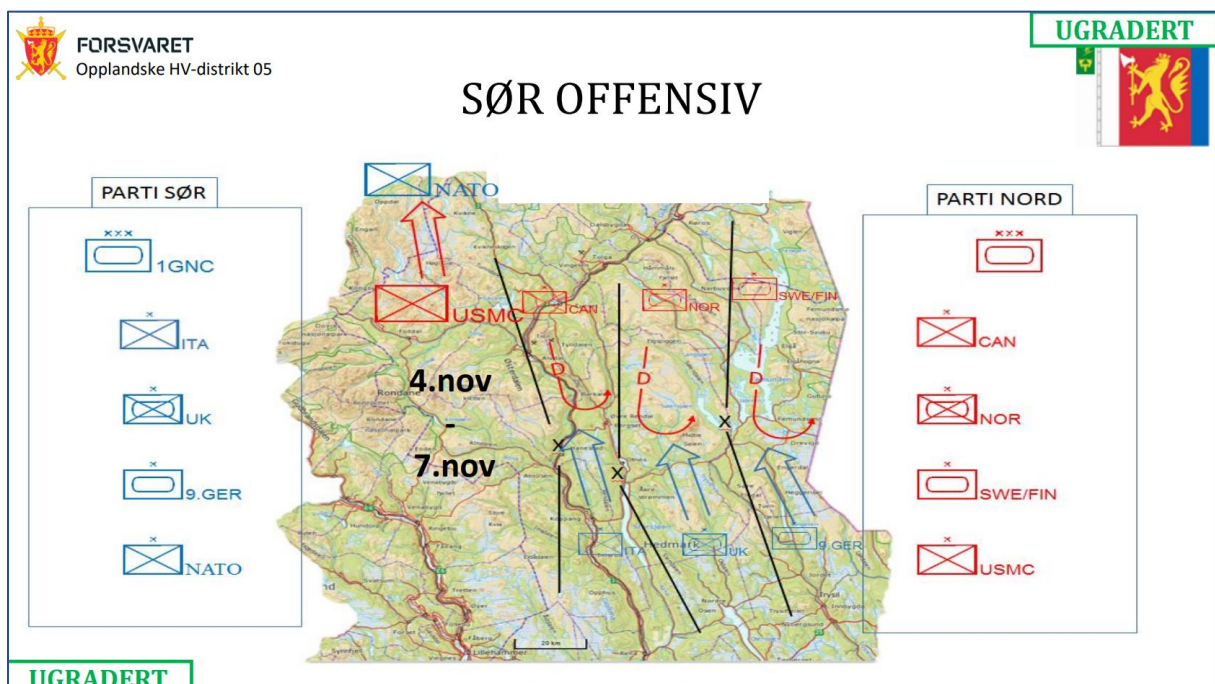
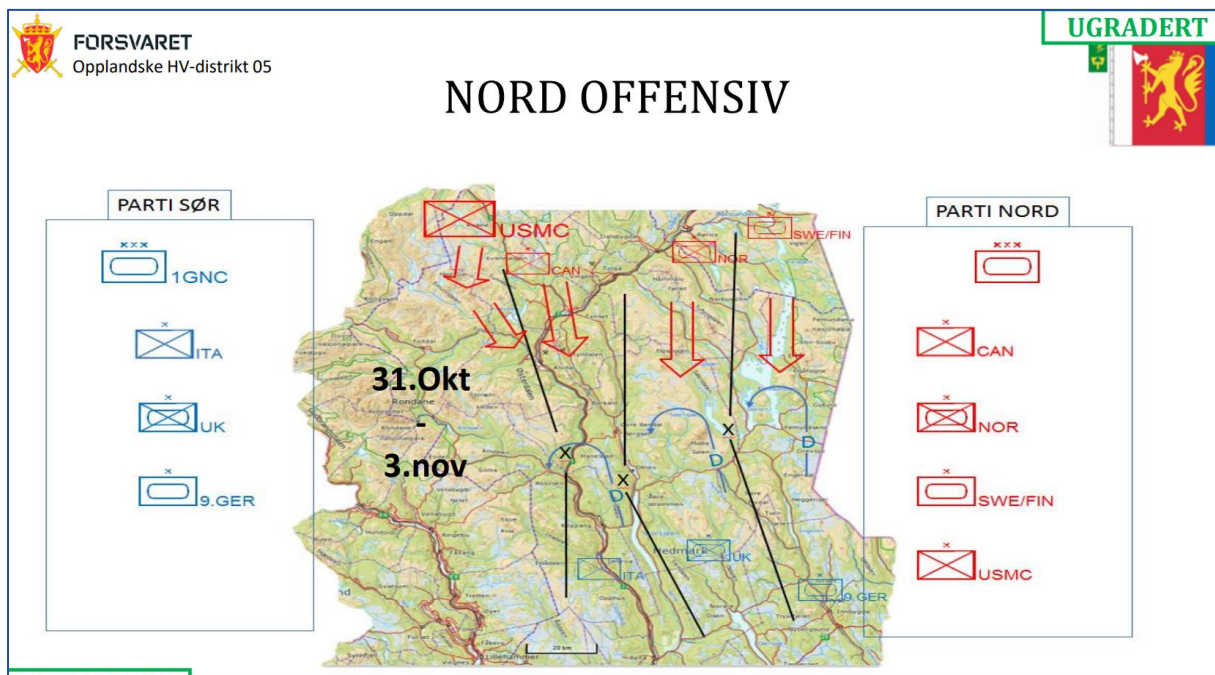
9. Trident Juncture (NATO-øvelse)

Rundt 40 000 soldater, ca. 130 fly og ca. 60 fartøyer vil delta på øvelsen.

Selv øvelsen er fra 25. oktober til 7. november, men transportfasen starter i august.

Det er etablert en stor sikkerhetsorganisasjon for øvelsen, herunder en skade- og miljøverngruppe. Rondane-Sølnkletten ser i begrensa grad ut til å bli berørt (se kart på neste side). Det blir imidlertid stor flyaktivitet under øvelsen, og Fylkesmannen i Oppland har koordinert kartfesting av «henynssoner for villrein» i Rondane og Sølnkletten (kart med oversikt over hvilke områder som bør unngås i det aktuelle tidsrommet). Utvalgene har levert kartene. Skadetelefon operativ hele døgnet fra 1. august: 400 38 526

Mer info om øvelsen finner du her: <https://forsvaret.no/%C3%B8velse>

10. Handlingsplan for friluftsliv

Regjeringen la i juli fram «Handlingsprogram for friluftsliv».

https://www.regjeringen.no/contentassets/c89f9ea09a1e40fab3fefba28668fddb/96030_kld_handlingsplan_uu.pdf

Dette er en konkretisering av friluftslivmeldinga fra 2016. Det handler mye om nærfriluftsliv, men handlingsplanen har også noen punkter som kan bli viktige for nasjonalparker/verneområder/villrein. Generelt åpnes det for flere aktiviteter, og det varsles at friluftsløva skal endres, og det varsles revisjon av forskriftene for nasjonalparkene og landskapsvernområdene. Det skal også lages en handlingsplan for ivaretaging av naturverdiene og for å fremme friluftsliv i nasjonalparker og verneområder. Det står også at statlige planretningslinjer for utbygging i fjellområdene kanskje vil bli vurdert. To ting vekker en smule bekymring fra et villreinperspektiv:

1. Det synes å være et underliggende premiss at uheldige konsekvenser av ferdsel kan løses gjennom bare å oppfordre til aktsom ferdsel. I kap. 2, s. 7, vises det til at:

«Allemannsretten er bygget på tillit til brukerne, og da er det viktig at brukerne har tilstrekkelig kunnskap og erfaring med friluftsliv. Kapitlet har derfor også tiltak som ivaretar dette. Kapitlet inneholder videre tiltak og føringer for å unngå at friluftsliv bidrar til å forringe eller ødelegge viktige naturverdier. Noen områder er ekstra sårbare for forstyrrelser og slitasje, og da vil det være nødvendig å ha sterkere reguleringer av friluftslivet i disse områdene.»

Men ser en på tiltakslista i samme kap. (s. 11) så handler det mest om informasjon og skilting:

-«Gjennomføre informasjonstiltak for allmennheten, reiselivsnæringen og turister om rettigheter og plikter som følger av allemannsretten, med særlig vekt på informasjon om plikten til varsom og hensynsfull ferdsel». (s. 11)

-«Fremme styring av ferdsel i naturen, primært gjennom informasjon, skilting og merking, samt enkel infrastruktur» s. 11.

Ut fra erfaringene i Rondane, er det tvilsomt om slike tiltak alene er nok for å unngå negative effekter av ferdsel på villreinen.

2. Involveringsprosessen framover:

«Handlingsplanen er blitt utarbeidet i et nært samarbeid med friluftslivsorganisasjonene og friluftsrådene, som har gitt viktige bidrag i utarbeidelsen av handlingsplanen. Flere fylkeskommuner har også gitt viktige innspill til innholdet i planen.» (s. 7)

Andre brukerinteresser av fjellet enn friluftslivinteressene ser ikke ut til å ha vært involvert. Blir det samme manglende involvering av andre interesser framover, er det uheldig. Her bør villreinsida være med og spille inn premisser tidlig, både i forhold til endringer i friluftsløva, handlingsplaner for verneområdene og diskusjon av hva som skal til av tiltak/ressurser for å åpne fjellområdene ytterligere for friluftsliv.

Da handlingsplanen kom, tok sekretæren kontakt med sekretæren for Villreintrådet i Norge, (<http://vr.villrein.no/>), med spørsmål om Villreintrådet engasjerer seg i videre prosess. Christian Hillmann har bekrefta at Villreintrådet vil ta opp saken på første styremøte, rett etter villreinjakta.

Det diskuteres på møtet om nemnda bør gi en kort uttale til Villreintrådet om å engasjere seg.

11. Kronikk i GD og påfølgende debatt

Nemndas leder hadde sammen med leder av Sel Fjellstyre og leder av Sel NJFF en kronikk om villreinen i GD. Dette utløste en stor lokal debatt og mange avisoppslag/-innlegg. De fleste er samlet i vedlegg til innkallingen.

12. Endring av km-godtgjørelse

Det er kommet nye satser på kilometer- og kostgodtgjørelse fra juni i år. Disse må brukes når dere skriver reiseregning. Merk at km-satsen er satt ned fra kr. 4,10 til 3,90.

13. Forenkla behandling (saker med liten betydning for villreinen i nasjonalt villreinområde/ nær nasjonalt villreinområde - kun kort mail til kommunen)

- Søknad om å anlegge tett tank for avløp på hytte i nasjonalt villreinområde i Alvdal:
«Det søkes her om å etablere en tett tank for svartvann fra vakuumpolett på ei hytte uten vann og strøm. Tanken skal ikke brukes til gråvann fra dusj, vaskevann ol. Det oppgis å være helårs bilvei til hytta. Hytter med høy standard (veg, vann, strøm, kloakk) brukes mer enn hytter med lav standard. Det er derfor i utgangspunktet ikke ønskelig å øke standarden på hytter i nasjonalt villreinområde innenfor Regional Plan Rondane-Sølnkletten. Med helårs bilvei til hytta og i og med at avløpstanken kun skal brukes til svartvann, vurderes imidlertid løsningen å utgjøre en begrensa standardheving. Villreinnemnda for Rondane og Sølnkletten har derfor ikke innvendinger mot at tiltaket gjennomføres. Med en mer omfattende standardheving og uten helårsvei, ville nemnda kunne vurdert saken annerledes».
- Søknad om dispensasjon for etablering av ny nettstasjon samt høyspentkabel og lavspentkabel på Venabygdsfjellet:
De planlagte tiltakene vil gå dels inn i nasjonalt villreinområde. Tekniske inngrep som kan forringe nasjonalt villreinområde skal i utgangspunktet unngås. En vet også at standardheving på hytter fører til økt bruk, og potensielt mer trafikk inn i villreinens leveområder, noe som heller ikke er ønskelig. I søknaden opplyses det at strømkablene vil bli gravd ned langs eksisterende veier, slik at terrenginngrepene blir små. Antall hytter som omfattes av tiltaket ser ut fra vedlagte kart, til å være få, og ligger i utkanten av Venabygdsfjellet, som er en etablert turistdestinasjon med stor aktivitet. Villreinnemnda vil derfor i denne konkrete saken ikke motsette seg at det føres fram strøm som omsøkt. Vurderingene av et tiltaks konsekvenser gjøres konkret fra sak til sak, og utfallet kan derfor bli annerledes i et område som i utgangspunktet ligger lengre unna etablerte turistdestinasjoner, eller omfatter flere abonnenter.

14. Planer mottatt til høring som ikke er behandlet (saker med liten betydning for villreinen i Rondane)

- Nydyrking, Alvdal: Gnr. 28/bnr. 47: Nydyrking av 30 daa i utviklingszone. I dalbotn, nær Folla.
- Åmot kommune, Kløvstadsetra: Riving av eksisterende anneks (34 m²) og oppsetting av nytt anneks (21 m²) i utviklingszone i regionalplanen.

15. Oversendte vedtak fra Rondane-Dovre nasjonalparkstyre (tiltak som er i samsvar med verneforskriftene/der nemnda ikke er bedt om uttale, sakene sjekkes for evt. klage)

Se vedlegg.

FORSLAG TIL VEDTAK

Referat- og orienteringssakene tas til etterretning.

STYRETS BEHANDLING

- Skjelbua: Bjørner Killi orienterte om at fjellstyret i Øyer og Øyer kommune skal ha et møte om Skjelbua. Fjellstyret har fått 650' i spillemidler til bygging av ny bu, og disse må brukes i 2018. Det er derfor sannsynlig at fjellstyret reduserer størrelsen på bua, i tråd med klage fra nemnda, fylkesmannen og fylkeskommunen. Bjørner Killi reiste spørsmålet om sekretæren i noen saker var å anse som inhabil i forhold til saksbehandling.
- Konferanse 18. oktober: Flere medlemmer er nå påmeldt.
- Handlingsplan friluftsliv: Nemnda ønsker at Villreinrådet engasjerer seg i videre arbeid.

VEDTAK

Referat- og orienteringssakene tas til etterretning. Nemndas sekretær sender en oppfordring til Villreinrådet om å involvere seg i videre arbeid med handlingsplan for friluftsliv og endring av friluftsløva.

2018/43 DOVRE - UTSETTING AV TURPOST-KASSER

SAKSOPPLYSNINGER

Rondane-Dovre nasjonalparkstyre har mottatt søknad fra Dovre kommune om oppsetting av turkasser/organisert ferdsel. Dette er en del av FYSAK ordningen i Dovre kommune, og er organisert av frivillige krefter. Nasjonalparkstyret har bedt om uttale fra nemnda.

Turmålene skal gjelde for perioden 1.1.2019 til 01.10.2019, med planlagt utsetting sommer/høst 2018, og innhenting sommeren 2020. Turmålene er avmerket med kart på de to påfølgende figurene.

Villreinnemnda sendte i mai, sammen med andre villreinaktører, ut et brev til kommuner og reiselivsorganisasjoner i Rondane-Sjølnkletten om hvilket regelverk som gjelder for tilrettelegging. I brevet ble det gitt følgende retningslinjer: *«Generelt vil det være gunstigere å legge tiltak til områder som allerede har stor bruk, som på populære fjelltopper eller i nærheten av mye brukte stier, enn til områder som i utgangspunktet har liten bruk. Generelt tilrås det også å legge tiltak i randsonene framfor lenger inn i fjellet».*

Uttalelser fra andre

Dovre fjellstyre har følgende merknader:

1. Turmål – Avsjøhø-burest:

Det er her skissert i oppsettet at man skal følge nedlagt DNT-sti. DNT stien ble nedlagt av hensyn til villrein. Dette er et viktig bruksområde for villreinen store deler av året og det bør ikke gjøres tiltak som medfører økt ferdsel.

2. Turmål – Halvfarhøbu:

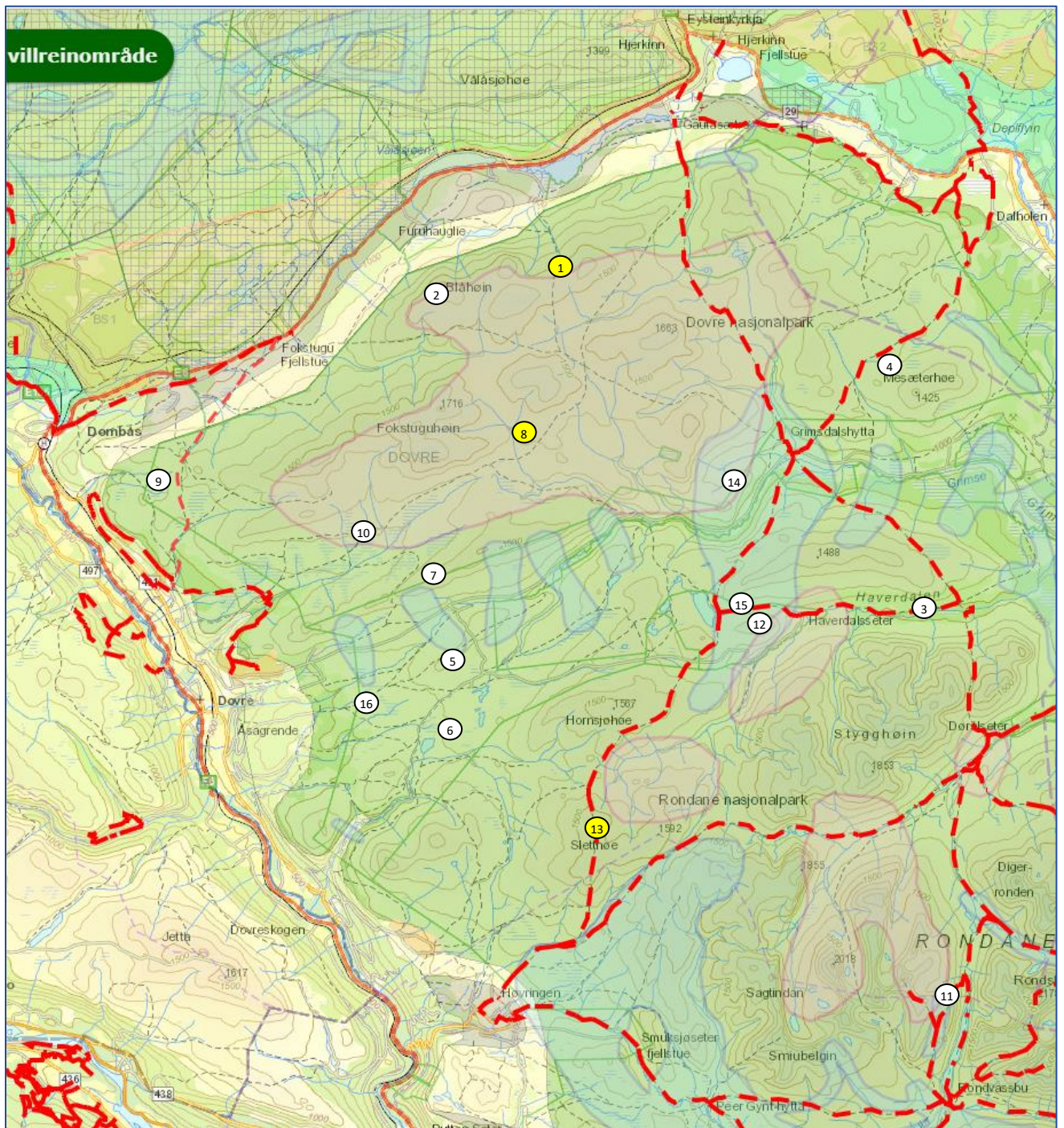
Halvfarhøbu ligger i et viktig kalvings- og fostringsområde for villrein. Fostringsflokkene holder seg i områdene rundt store deler av sommeren. Bua ligger slik til at man unngår det meste av ferdselen som følger DNT sitt stinett og er på den måten et lite «friområdet» for villreinstammen. Av hensyn til villreinen bør det ikke gjøres tiltak som gir økt ferdsel i området.

3. Turmål - Sletthø – DNT-sti:

Den DNT merkede stien over Sletthø er utfra villreinhensyn vurdert fjernet. Dersom dette blir gjennomført innenfor søknadsperioden 2019 – 2020 vil det være lite tilrådelig med et turmål her.

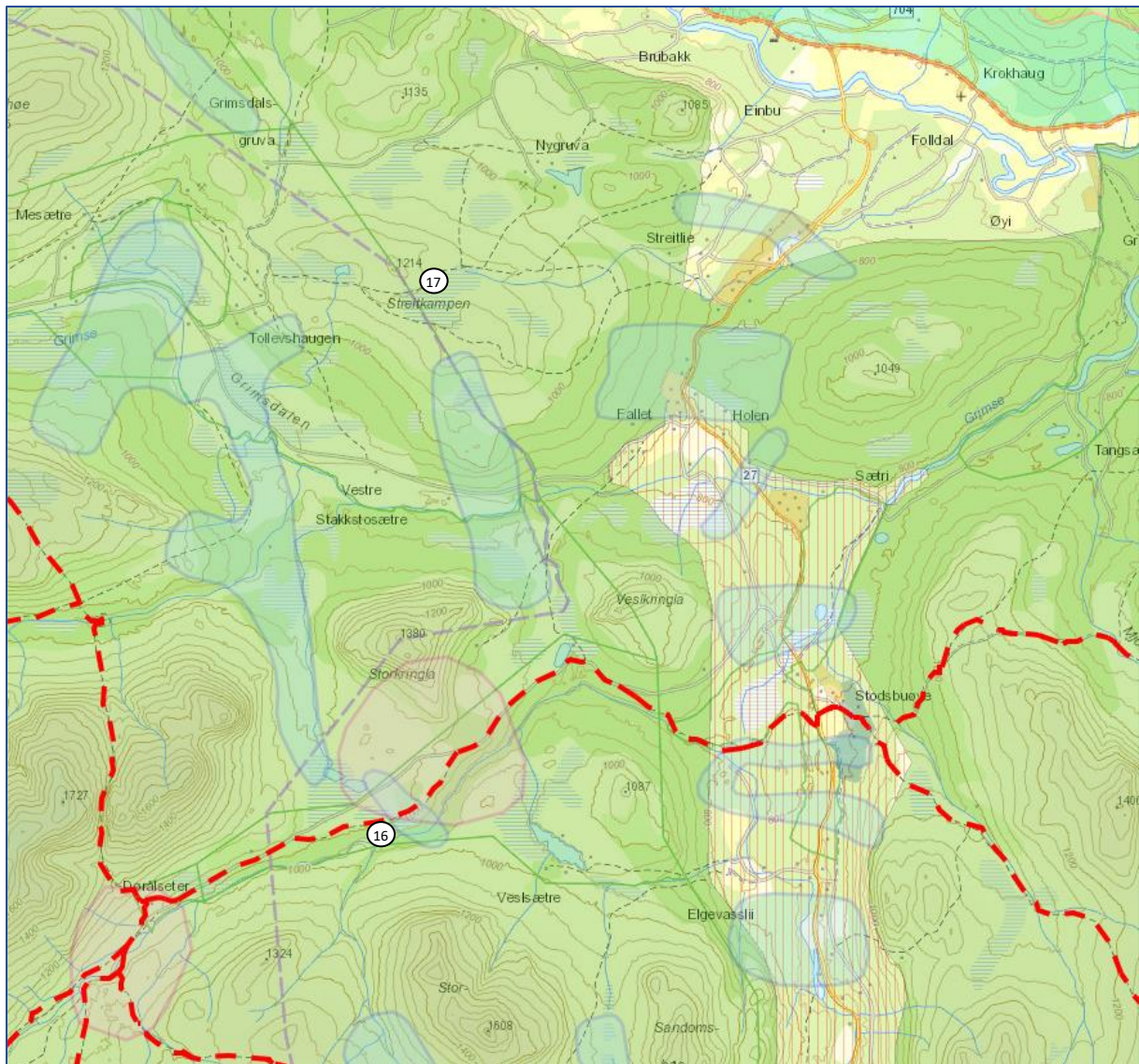
4. Generelt: Dovre fjellstyre ønsker ikke oppsatt noen turposter/kasser på sine hytter og buer i statsallmenningene.

På grunnlag av denne uttalen har Statskog som grunneier avslått oppsetting av turpostkasser på de tre navngitte lokalitetene.

Grønt område: Nasjonalt villreinområde - Turkis område: Trekkveger - Lilla område: Kalvingsområder

1. Avsjøen – burest (nekta av Statskog) 2. Blåhø 3. DNT-sti over Haverdalsåi 4. Burest ved Japi 5. Ekremåsåhuset 6. Grønbakkekollen 7. Gråside-Skrugstadvarden 8. Halfarhøbui (nekta av Statskog) 9. Hågåmåsåhuset 10. Karustjønn 11. Rondehalsen 12. Seterberget 13. Sletthø 14. Storberget 15. Storgrave, Gravhø 16. Åsaranden

16. Tolabrua, Dørålen 17. Burest nedunder Streitkampen

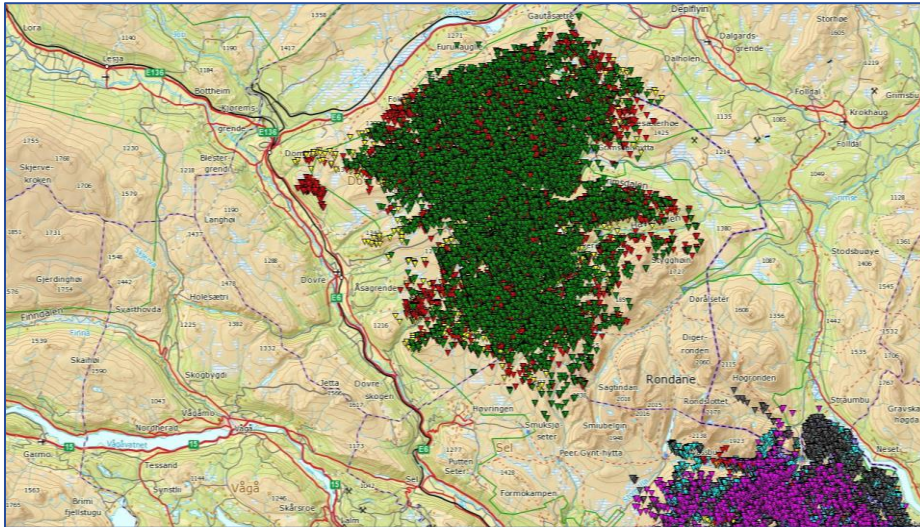
Forholdet til Regional plan for Rondane-Sjølnkletten

Utdrag fra retningslinjene for friluftsliv og ferdsel, Nasjonalt villreinområde

Type ferdsel og omfang av ferdselen må vurderes konkret i forhold til villreinens bruk av områdene til ulike tider av året. Merkede stier og løyper legges utenom de mest sårbare områdene. All ferdsel bør unngås nær villrein i kalvingstid.....

Større arrangement, konkurranser, aktiviteter og lignende skal legges til områder, trasèer og tider der de kommer i minst mulig konflikt med villrein, og der de kan skape størst mulig ringvirkninger for lokalsamfunnet.....Organiserte aktiviteter og opplevelser bør i størst mulig grad benytte eksisterende vegnett og godt merkede stier og løyper.

Villreins arealbruk

GPS-posisjoner, simler, 1.1.2012-31.12.2016 (dyreposisjoner.no)

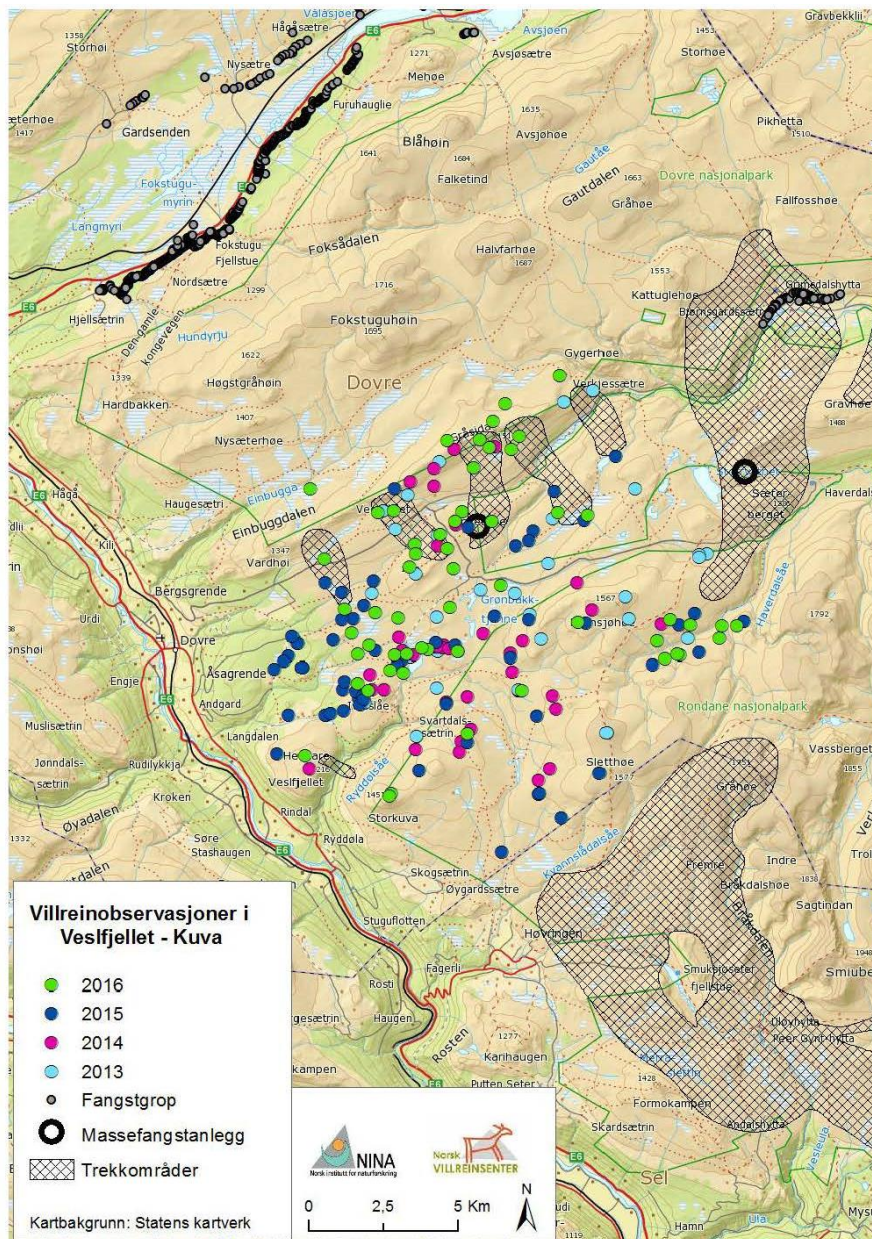
I NINA Rapport 1013 (2014) «Villrein og ferdsel. Sluttrapport fra GPS-merkeprosjektet 2009-2014» er det pekt ut 11 fokusområder, definert som områder som er av spesiell betydning for villreinen, eller hvor det er konflikter mellom villrein og samfunn. 7 av 11 områder er lokalisert nord for Ula. Rondane nord er allerede delt i to, på akse Mysusæter-Rondvassbu-Bjønnholli. Å unngå en ytterligere oppsplitting av områdene er helt sentralt for å ivareta villreinen i et langsiktig perspektiv. Ferdselstrykket er i dag størst i områdene sør for Grimsdalsvegen. Områdene nord for Grimsdalsvegen og områdene ut mot Dovrebygda også sør for Grimsdalsvegen, er ennå relativt rolige områder for villreinen. NINA advarer i sluttrapporten fra Rondane om at «Villreinen trekker fortsatt over Grimsdalen, men GPS-registreringene viser at det er stor fart på villreinen når den krysser dalen. Dataene viser samtidig at det er store arealer langs vege/dalen som reinen i liten grad benytter seg av; dvs. reinen viser stor arealunnvikelse. Disse to forholdene gjør at situasjonen er ustabil og kan endres med forhold knyttet til bruk av vege og ferdsel i Grimsdalen. Økt trafikk, sommer og vinter, kan forverre situasjonen og føre til nok en oppsplitting av bestanden i Rondane Nord. Et ytterligere tiltak med stenging av veg mot Helleberget/Haverdalsseter må vurderes hvis treksituasjonen forverrer seg».

Siden 2013 har det også vært gjennomført et prosjekt om «Registrering av villreinen sin områdebruk innan Gråhø/Tjønnseterfjellet i Nord-Fron og Sør-Fron og i Veslefjellet/Kuva i Dovre». Fra årsrapporten for 2017 heter det bl.a.:

«Flokldata og inntrykk frå 2017 – Gråside - Kuva

Heile området blir nytta av rein i større eller mindre grad. Bukkeflokkar er gjerne lokalisert til områda frå Einsethø - Grønbakken og ned mot skoggrensa heile våren og forsommaren. Registreringane viser at mykje bukk trekkjer etter dalane innover mot Raudhammerdalen/Djupdalen etter kvart som det blir fritt for snø.

Det er i hovudsak bukkeflokkar som oppheld seg i områda Veslfjellet – Kuva i vårmånadene april/mai. Dei austlege delane ned mot skoggrensa er truleg dei viktigaste vårbeita for villreinbukkane. Det er få fostringsflokkar å sjå på seinvinteren/våren og dei oppheld seg sjeldan lenge innafor det som er fokusområde. Dei trekkjer til kalvingsområda - Botten - Kattugelhø – Falkhyttkollen i midten av mai der dei som oftast oppheld seg ein månads tid før dei trekkjer til høgareliggande område. Utover sommaren oppheld villreinflokkane seg for det meste i høgareliggande område. Fyrst frå midten av august og utover hausten blir det jamnleg sett villreinflokkar i fokusområda».

Utbredelse av flokkobservasjonene i Kuva-Gråsida i perioden 2013-2016.

VURDERING

Kunnskapsgrunnlaget om villreins arealbruk i området er godt gjennom registreringene som er gjennomført siden 2007; NINA Rapport 339 (2008) «Villreinen i Rondane-Sølnkletten. Kunnskapsstatus og leveområde», NINA Rapport 1013 (2014) «Villrein og ferdsel. Sluttrapport fra GPS-merkeprosjektet 2009-2014» og årsmeldinger fra prosjektet «Registrering av villreinen sin områdebruk innan Gråhø/Tjønnseterfjellet i Nord-Fron og Sør-Fron og i Veslefjellet/Kuva i Dovre» (jfr. nml §§8-9). Det er derfor ikke behov for å ta i bruk føre-var-prinsippet (jfr. nml §§8-9).

Det søkes nå om å sette opp 19 turposter, derav 18 i Rondane (den siste er i nasjonalt villreinområde på Dovrefjell). Alle turposter er lagt inn i nasjonalt villreinområde. Av søknaden kan det se ut som om turpostene er tenkt å stå oppe hele året.

Generelt er det uheldig, og i strid med retningslinjene i regional plan for Rondane-Sølnkletten, at alle turpostene er lagt i nasjonalt villreinområde, til dels langt inne i området. Å spre 18 turposter utover i disse områdene, er ut fra det som er nevnt foran, uheldig i forhold til villreinen. Dette gjelder særlig de turpostene som ligger ved stier der merkingen er fjernet av hensyn til villreinen (Sletthø, Avsjøhø, Halvfarhøbui). Noen turposter kunne f.eks. vært lagt til vestsida av Gudbrandsdalen, eller områder nær E6 over Dovrefjell.

Som nevnt er det imidlertid allerede stor trafikk i deler av området. De turpostene som ligger på slike lokaliteter, er akseptable fra et villreinhensyn. (Turpostene er imidlertid ikke vurdert i forhold til andre kriterier, som f.eks. rovfuglreir). Dette gjelder

- Rondehalsen (11 på kart)
- Haverdalen (DNT-sti, bru over Haverdalsåa) (3 på kart)
- Hågå-måsåhuset (9 på kart)

Det er et jevnt tilsig av søknader i Rondane-området om organiserte aktiviteter. Dette er ofte saker som skaper stor debatt, særlig der det er lokale søkere. For å redusere konfliktnivået i enkeltsaker, ville det vært en fordel om nasjonalparkstyret hadde gjennomført et hovedprinsipp om at organiserte aktiviteter kan tillates der ferdselen følger t-merka løyper/veger.

FORSLAG TIL VEDTAK

Villreinen i Rondane nord er sterkt pressa av inngrep og ferdsel, og sommerbeiter er en minimumsfaktor. Rondane nord er allerede delt i to på akse Mysusæter-Rondvassbu-Bjønholia, og NINA advarer mot en ytterligere oppsplitting av områdene nord for Ula. Det er derfor lite ønskelig fra et villreinhensyn, og i strid med retningslinjene i regional plan for Rondane-Sølnkletten, at så mange som 18 turposter legges i nasjonalt villreinområde, til dels langt inne i området. Dette gjelder særlig de turpostene som ligger ved stier der merkingen er fjernet av hensyn til villreinen (Avsjøen (1), Halfarhøbui (8) og Sletthø (13)). Villreinnemnda oppfordrer derfor til at turposter flyttes til vestsida av Gudbrandsdalen, eller områder nær E6 over Dovrefjell.

Noen av turpostene er lagt til stier/nær vegger der det allerede er stor trafikk. Disse kan aksepteres ut fra villreinhensyn. Dette gjelder turpostene:

- Rondehalsen (11 på kart)
- Haverdalen (DNT-sti, bru over Haverdalsåa) (3 på kart)
- Hågå-måsåhuset (9 på kart)

For å redusere ferdselstrykket bør det settes en begrensning på perioden som turpostene kan stå ute. Dette gjelder særlig i forhold til kalvingsperioden. En kan her følge forskriftene for åpning av Haverdalsvegen (15.juni-1.desember).

Det er et jevnt tilsig av søknader i Rondane-området om organiserte aktiviteter. For å redusere konfliktnivået i enkeltsaker, oppfordrer nemnda til at nasjonalparkstyret gjennomfører et hovedprinsipp om at organiserte aktiviteter kan tillates der ferdselen følger t-merka løyper/veger.

STYRETS BEHANDLING

Det settes nok fortsatt opp turposter andre kommuner uten tillatelse, også i verneområdene. I Ringebu er stolpejakten i år flyttet lengre fram i fjellet, etter at fjellstyret tok kontakt med de ansvarlige. Utsetting av turposter er et dilemma; det er et tiltak som blir sett på som svært positivt lokalt, men som kan lede mye ferdsel inn i sårbare områder. Brev ble sendt til kommuner og

reiselivsorganisasjoner før sommeren, men det er uklart om kommunene har sendt brevet videre til lokale lag og foreninger i egen kommune.

VEDTAK

Villreinen i Rondane nord er sterkt pressa av inngrep og ferdsel, og sommerbeiter er en minimumsfaktor. Rondane nord er allerede delt i to på aksene Mysusæter-Rondvassbu-Bjønneholla, og NINA advarer mot en ytterligere oppsplitting av områdene nord for Ula. Det er derfor lite ønskelig fra et villreinhensyn, og i strid med retningslinjene i regional plan for Rondane-Sølnkletten, at så mange som 18 turposter legges i nasjonalt villreinområde, til dels langt inne i området. Dette gjelder særlig de turpostene som ligger ved stier der merkingen er fjernet av hensyn til villreinen (Avsjøen (1), Halfarhøbui (8) og Sletthø (13)). Villreinnemnda oppfordrer derfor til at turposter flyttes til vestsida av Gudbrandsdalen, eller områder nær E6 over Dovrefjell.

Noen av turpostene er lagt til stier/nær veger der det allerede er stor trafikk. Disse kan aksepteres ut fra villreinhensyn. Dette gjelder turpostene:

- Rondehalsen (11 på kart)
- Haverdalen (DNT-sti, bru over Haverdalsåa) (3 på kart)
- Hågå-måsåhuset (9 på kart)

For å redusere ferdselstrykket bør det settes en begrensning på perioden som turpostene kan stå ute. Dette gjelder særlig i forhold til kalvingsperioden. En kan her følge forskriftene for åpning av Haverdalsvegen (15.juni-1.desember).

Det er et jevnt tilsig av søknader i Rondane-området om organiserte aktiviteter. For å redusere konfliktnivået i enkeltsaker, oppfordrer nemnda til at nasjonalparkstyret gjennomfører et hovedprinsipp om at organiserte aktiviteter kan tillates der ferdselen følger t-merka løyper/veger.

Vedtaket var enstemmig.

2018/44 NORD-FRON – ORGANISERTE RIDETURER I RONDANE NASJONALPARK

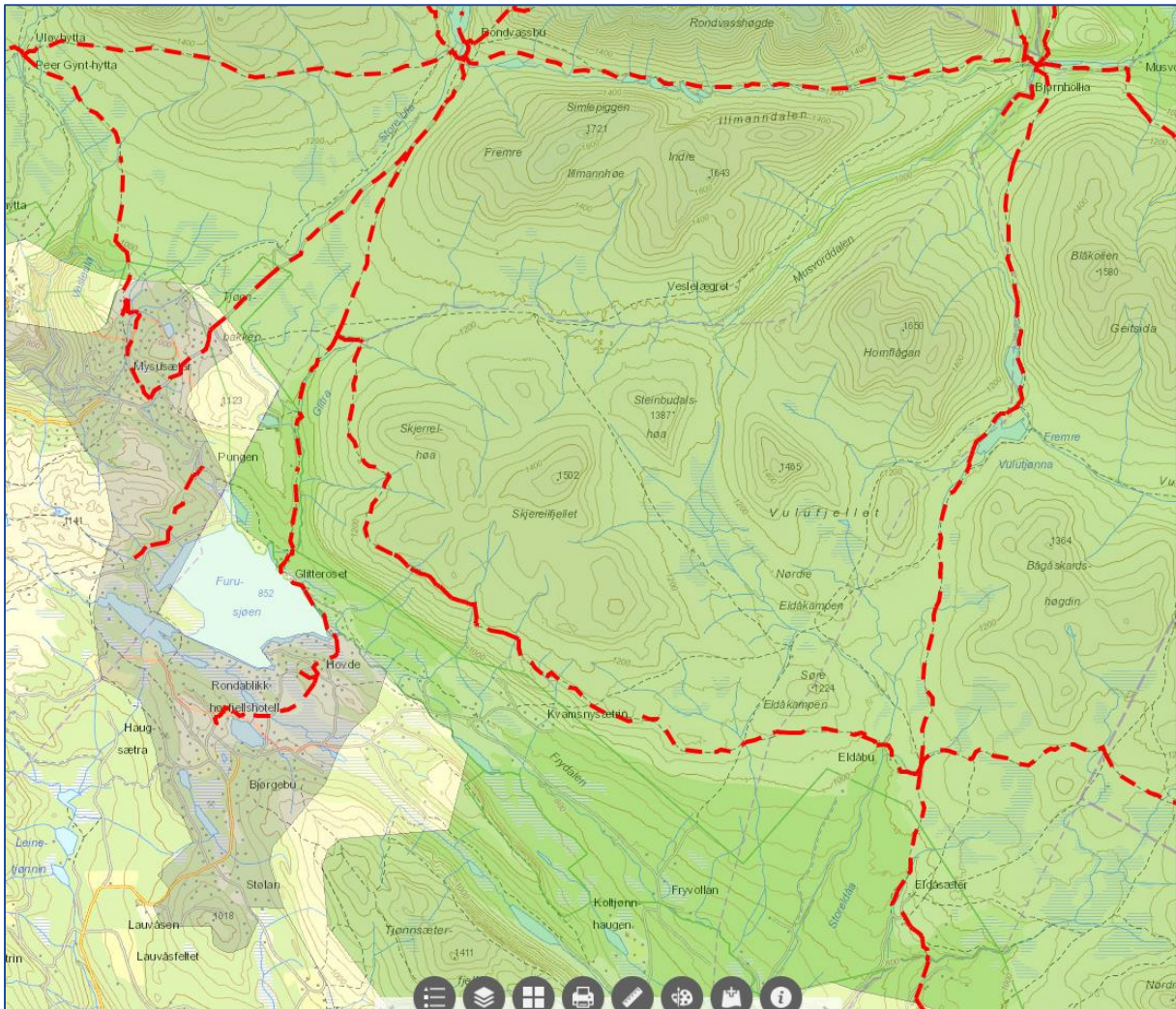
SAKSOPPLYSNINGER

Rondane-Dovre nasjonalparkstyre har mottatt søknad fra Sulseter Rideleir om organisert ferdsel. Nasjonalparkstyret har bedt om uttale fra nemnda. Sulseter rideleir søker om en flerårig tillatelse til organisert riding med hest. Søker fikk en tillatelse til aktiviteten gjeldende fra 2011 tom. 2014. Det er ikke søkt om ny tillatelse før nå. Søknaden er kortfattet, med henvisning til søknaden fra 2011. Det finnes ikke kartvedlegg til søknadene.

Sulseter rideleir har fem ulike tilbud, to av disse berører nasjonalparken. Turene starter ved sankthans og går ut september.

Rondaneturen: Turen går opp fra Frydalen rundt søre Eldåkampen om Nysteig, og inn til Eldåbua i fremre Steinbudalen. Turen går videre over Gluggmyrene og ned til Kvamsnysetra, Ved dårlig vær går turen langs med Frydalen. I Sel benyttes en trasé fra Mysusæter langs Ula til Spranget. Fra Spranget følger den veien fram til reinsbommen og veien ned til Ranglartjønn. Videre går den løypa fra Ranglartjønn ned Glitterdalen og inn på troll-løypa langs Furusjøen til Rondablikk. Det er satt opp 8 turer for sommersesongen med 10-20 ryttere.

Cowboyturen er i samarbeid for Sødorp og Kvam hesteavlslag for å utføre en jobb med utdriving og inndriving av fe fra Vuludalen. Det er snakk om i alt seks helger: To helger i juni omfatter inndriving av fe. Ruten går da fra Fryvollene og følger stien forbi Eldåkampen, ned Horflågdalen, forbi Vulutjønn og til Valdresletta med retur. Det er videre satt opp to tilsynsturer i juli. Da blir det ridd i to grupper med start på Fryvollene. Den ene rir vanlig vei inn i fjellet og den andre rir opp ved Nysteig, rundt Rundhøa, Storsletta og ned Styggdalen. Dagen etter er de i området nedover Vuludalen og Valdreshøgden før retur til Vulutjønn om ettermiddagen. Utdrivingen av dyra på høsten omfatter også to helger. Det deles da opp i små grupper for å se over så stort område som mulig. Dyra drives ned i Frydalen-området. Antall deltakere kan variere fra 10-15 personer med 3-4 ledere.

Kart som viser området for rideturene. Grønt areal er nasjonalt villreinområde.

Villreinttaler ved søknaden i 2011

Søknaden i 2011 ble sendt på høring til flere instanser. Fjellstyrene pekte på at «Området sør for Ula i Sel, sammen med Vulufjell er av de siste områdene i Rondane nord der villrein fortsatt kan benytte området nokså uforstyrret. Det er derfor viktig å beholde dette området på nåværende nivå for å kunne bevare den delstammen som oppholder seg her. Denne stammen bruker området sør for Ula og nord for rv. 27. hele året, og er derfor avhengig av minst mulig forstyrrelser gjennom året».

Sel Fjellstyre mente at traséen langs Ula var uproblematisk i forhold til villreinen.

VURDERING

GPS-registreringene i regi av NINAs forskningsprosjekt viser at området mellom Ula elv og fv. 27 over Venabygdsfjellet nå er å regne som et eget villreinområde. Bestandsmålet for området er 500 vinterdyr. I 2011 var den på 374 dyr, mens den i 2016 var nede på 290 dyr (348 dyr i 2017 etter reduserte jaktkvoter i 2016). Bestanden er med andre ord liten, og dermed sårbar. For å redusere ferdselen i Vulufjellområdet er den merka DNT-stien mellom Rondvassbu og Eldåbu lagt om på strekningen fra Musvollalsråket og sørover, slik at stien nå går vesentlig lengre vest enn tidligere.

Rondane-turen går, etter beskrivelsen som er gitt, i utkanten av villreinens områder. Denne turen vurderes fortsatt å være akseptabel i forhold til villreinens arealbruk. Når det gjelder cowboyturene savnes det nå, som i 2011 en bedre beskrivelse av omfanget av disse. Tillatelsen i 2011 satte som vilkår at det hvert år etter hver sesong skulle leveres rapport til forvaltningsmyndigheten. Dette er, etter det vi har fått opplyst, ikke gjort.

Nemnda uttalte ved behandling av søknaden i 2011 at cowboyturene innebærer en forstyrrelse for villreinen siden de foregår over store områder med mange turer. For landbruket synes hjelp til utdrivingen om høsten å være de turene som har størst nytte, siden rytterne deles da opp i små grupper for å se over så stort område som mulig.

Ut fra den knappe søknaden er det vanskeligere å vurdere søknaden om cowboyturer. Det vises imidlertid til høringsuttalen om turposter i Dovre, og oppfordringen om at nasjonalparkstyret gjennomfører et hovedprinsipp om at organiserte turer i hovedsak skal følge t-merka stier. Fra 2011 er kunnskapsgrunnlaget om villreinenes arealbruk i Rondane vesentlig forbedret, samtidig som antall søknader om organisert ferdsel ser ut til å øke. I og med at søker ikke har rapportert aktivitetene til forvaltningsmyndigheten slik vilkåret var for tidligere tillatelse (2011-2014), og ut fra et generelt behov for å skjerme ferdselen i områder som fortsatt er relativt rolige i Rondane, tilrås det at cowboyturene begrenses til de to utdrivingshelgene på høsten, da den landbruksmessige nytten vurderes å være størst.

FORSLAG TIL VEDTAK

Villreinnemnda slutter seg til fjellstyrenes uttale fra 2011 om at området sør for Ula i Sel, sammen med Vulufjell er av de siste områdene i Rondane nord der villrein fortsatt kan benytte området nokså uforstyrret.

Rondane-turen går, etter beskrivelsen som er gitt, i utkanten av villreinens områder. Denne turen vurderes fortsatt å være akseptabel i forhold til villreinens arealbruk.

Ut fra den knappe søknaden er det vanskeligere å vurdere søknaden om cowboyturer. Det vises imidlertid til høringsuttalen om turposter i Dovre, og oppfordringen om at nasjonalparkstyret gjennomfører et hovedprinsipp om at organiserte turer i hovedsak skal følge t-merka stier.

Fra 2011 er kunnskapsgrunnlaget vesentlig forbedret, samtidig som antall søknader om organisert ferdsel ser ut til å øke. I og med at søker ikke har rapportert aktivitetene til forvaltningsmyndigheten slik vilkåret var for tidligere tillatelse (2011-2014), og ut fra et generelt behov for å skjerme ferdselen i områder som fortsatt er relativt rolige i Rondane, tilrår nemnda at cowboyturene begrenses til de to utdrivingshelgene på høsten, da den landbruksmessige nytten vurderes å være størst. Nemnda vil understreke at begrensingen ikke gjelder den ridningen som er nødvendig for landbruksdrifta når inndriving og tilsyn foretas.

STYRETS BEHANDLING

Sør-Frons medlem i nemnda, Else Mari Bjørke, mente at ridningen ikke er et problem for villreinen, fordi omfanget er såpass lite. Antakelig krysser ridningen villreintrekket, men det ris ikke i trekkretningen.

Det ble pekt på at det ikke er heldig at ridningen de siste årene har foregått uten tillatelse. Aktiviteten har også en uheldig presedensvirkning, da mye foregår utenom merka stier. Landbruket har tillatelse til ridning uansett. Forslaget til vedtak ble sett som et rimelig kompromiss.

VEDTAK

Villreinnemnda slutter seg til fjellstyrenes uttale fra 2011 om at området sør for Ula i Sel, sammen med Vulufjell er av de siste områdene i Rondane nord der villrein fortsatt kan benytte området nokså uforstyrret.

Rondane-turen går, etter beskrivelsen som er gitt, i utkanten av villreinens områder. Denne turen vurderes fortsatt å være akseptabel i forhold til villreinens arealbruk.

Ut fra den knappe søknaden er det vanskeligere å vurdere søknaden om cowboyturer. Det vises imidlertid til høringsuttalen om turposter i Dovre, og oppfordringen om at nasjonalparkstyret gjennomfører et hovedprinsipp om at organiserte turer i hovedsak skal følge t-merka stier.

Fra 2011 er kunnskapsgrunnlaget vesentlig forbedret, samtidig som antall søknader om organisert ferdsel ser ut til å øke. I og med at søker ikke har rapportert aktivitetene til forvaltningsmyndigheten slik vilkåret var for tidligere tillatelse (2011-2014), og ut fra et generelt behov for å skjerme ferdselen i områder som fortsatt er relativt rolige i Rondane, tilrår nemnda at cowboyturene begrenses til de to utdrivingshelgene på høsten, da den landbruksmessige nytten vurderes å være størst. Nemnda vil understreke at begrensingen ikke gjelder den ridningen som er nødvendig for landbruksdrifta når inndriving og tilsyn foretas.

2018/45 DOVRE – 2. GANGS HØRING AV KOMMUNEPLANENS AREALDEL 2016-2027

SAKSOPPLYSNINGER

Dovre kommune har sendt ut kommuneplanens arealdel på andre gangs høring. Saksdokumentene finnes i sin helhet på: <https://www.dovre.kommune.no/nyheter-aktuelt/arealdel-for-dovre-kommune-andre-gangs-offentlige-ettersyn.23593.aspx>

Villreinnemnda behandlet planen på første gangs høring i sak 2016/11, og gjorde følgende vedtak:

- 1.Kommunen oppfordres til å omtale de nasjonale interessene knyttet til bevaring av villreinområdet og føringene i regional plan for Rondane og Sølknletten.*
- 2.Kommunen oppfordres til å klargjøre hvordan de vil forholde seg til regional plan herunder fastsetting av arealformål i kommuneplanen herunder hvordan utviklingssonen skal brukes.*
- 3.Etablering av boligfelt ved Hjelleetra frarås siden det representerer en fast og irreversibel aktivitet sett opp mot eksisterende villreinområde og framtidige muligheter for å reetablere trekket mellom Rondane og Dovrefjell.*

Høringsuttalelser fra andre instanser ved første gangs høring

Ved første gangs høring fremmet fylkeskommunen innsigelse til boligområdet ved Hjelleseter, inntil området «*kan vurderes ut fra en konsekvensutredning som omfatter nasjonalt viktige villreininteresser*», jfr. føringer i Regional plan for Rondane- Sølknletten. Fylkesmannen fremmet innsigelse til boligområdet ved Hjelleseter ut fra areal- og transporthensyn og av hensyn til statlig sikra friluftsområde. Fylkesmannen pekte imidlertid også på hensynet til villreinen:

«Vi nevner også at Fokstugu landskapsvernområde i sin tid ble opprettet for bl.a. å sikre muligheten for å reetablere et villreintrekk mellom Dovrefjell og Rondane. Reetablering av et slikt trekk er ikke realistisk av økonomiske årsaker i dag, men det er likevel viktig å sikre denne muligheten for framtida. Dette ligger som en føring i «Bestillingsbrevet» for den regionale planen fra Miljøverndepartementet i 2007:«Detskal fokuseres på å opprettholde og utbedremulighetene for Vandring og utveksling av villrein mellom tilstøtende nasjonale villreinområder innenfor de europeiske villreinregionene».

I sluttrapporten fra det store FOU-prosjektet som NINA har gjennomført på Dovrefjell («Horisont Snøhetta») er områdene langs E6 over Dovrefjell ett av to områder som gis nasjonal verdi av de 13 Fokusområdene som er vurdert. Her anbefales det bl.a. å hindre inngrep som legges inntil eksisterende ferdselsstruktur. Ut fra disse hensynene er det heller ikke ønskelig å tilrettelegge for ny boligbebyggelse i BB16, som grenser inn til Fokstugu landskapsvernområde».

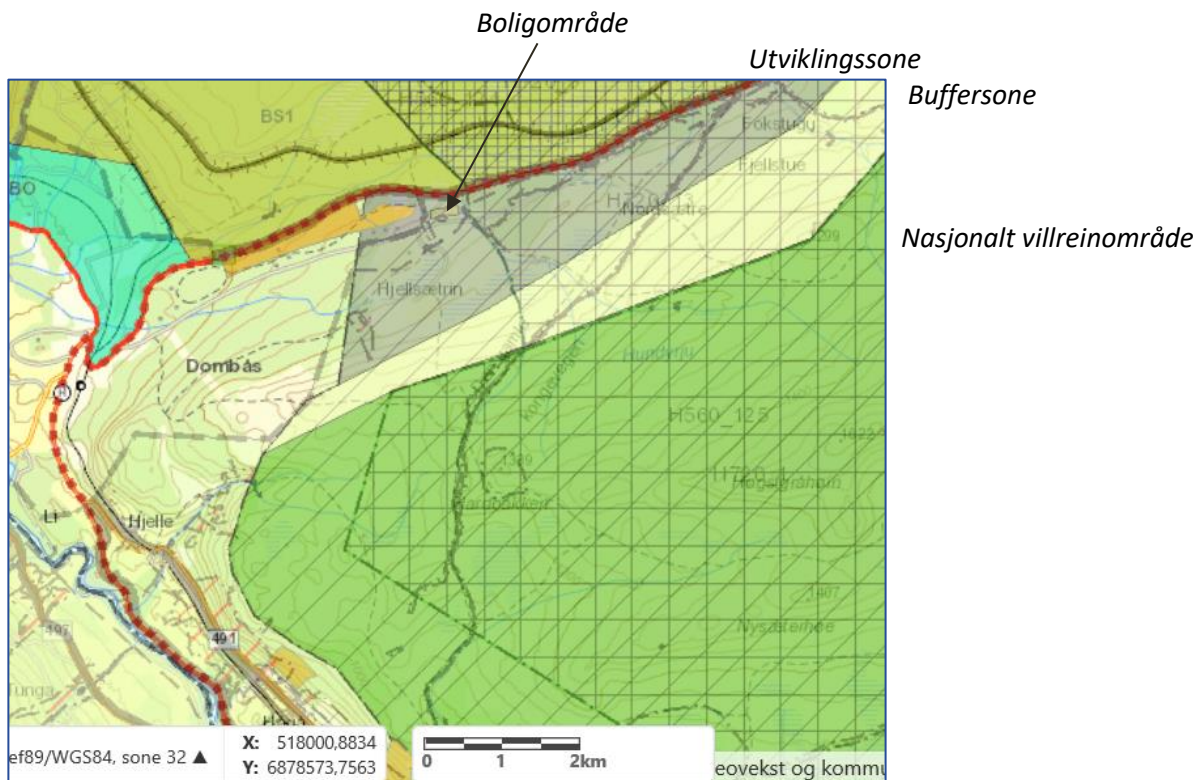
Andre gangs høring: Hjelleseter

Rådmannen i Dovre anbefalte ved andre gangs behandling i kommunestyret at området skulle tas ut av planen. Kommunestyret vedtok imidlertid å beholde boligområdet ved Hjelleseter.

Hjellesetra ligger ca.900 mo.h., ca.6 km fra Dombås sentrum. Det foreslåtte boligområdet med 5 enheter ligger helt på grensa til Fokstugu landskapsvernområde (<150m), uten ordinær boligbebyggelse i nærheten. I regionalplanen for Rondane-Sølknletten ligger boligområdet i utviklingszone i randområdene (sone 3). Retningslinjene for byggeområder i denne sona sier at:

«Fortetting og utvidelse av eksisterende byggeområder prioriteres. Ny utbygging bør skje i byggeområder med krav om reguleringsplan».

I konsekvensvurderingen oppsummerer kommunen konsekvensene av boligområdet slik: «Området er avsatt for å tiltrekke seg nye innbyggere med særskilte krav til bolig og tomt. Selv om området ligger inntil Fokstugu lvo. og inntil reinens leveområde, så er det godt tilrettelagt for kanalisering av ferdsel gjennom skiløyper og turstier».

Andre gangs høring: Omtale av villrein og regional plan

Omtalen av villrein er som ved første gangs høring. Villrein er omtalt under avsnittet vilt og fisk, som har fokus på høsting. Her er ett av tre mål «Bærekraftige reinsstammer i Snøhetta og Rondane villreinområder». Under avsnittet friluftsliv er det satt opp et veivelg om å tilrettelegge i randsonene til E6 over Dovrefjell for bl.a. å kanalisere ferdsel vekk fra sårbare områder for villreinen.

Dovre kommune har store arealer både i regional plan for Dovrefjell og Regionalplan for Rondane-Sølnkletten. Disse sentrale føringene er ikke omtalt i planbeskrivelsen. Det ble til første gangs høring utarbeidet et vedleggskart der planområdene er vist som hensynssoner. Alt areal i de to regionalplanene er gitt samme skravur, og det er ikke skilt mellom de ulike sonene i planen. Det er heller ikke gitt bestemmelser eller retningslinjer til hensynssonene i regionalplanen.

Andre gangs høring: Fritidsboliger

Dette punktet var ikke omtalt ved nemndas behandling ved første gangs høring, og er derfor tatt med nå.

Dovre har ca. 750 eksisterende fritidsboliger, og en planreserve på ca. 350 ubebygde tomter. Planreserven dekker behovet ut planperioden, men omfordelinger innenfor planreserven er aktuelt. De siste 20 årene har bygging av fritidsboliger vært konsentrert til områder i tilknytning til kommunens tettsteder.

Retningslinjer for utvidelser av eksisterende fritidsboliger i Inf-områder (inkl. sone 2,3 og 4 i regionalplanen for Rondane-Dovre)

Det foreslås at totalt bebygd areal på en fritidseiendom ikke skal overstige BYA 150 m², inkl. 30 m² parkeringsareal.

VURDERING

Kommunen har betydelige planreserver for fritidsboliger, men skal likevel ha ros for ikke å legge ut nye tomter, og for å konsentrere fritidsboligene til tettstedene.

Retningslinjene for fritidshus utenfor regulerte områder er ikke juridisk bindende som bestemmelser, og fritar ikke for dispensasjonsbehandling av hver enkelt byggesak. Retningslinjer signaliserer likevel en politisk retning. Det er ikke gitt noen begrunnelse for forslaget, og det er ikke differensiert mellom ulike delområder. Regionalplanen for Rondane-Sølnkletten sier at det i buffersonene kan bygges inntil 150 m² BRA, inkludert parkering. I retningslinjene for Dovre kommune opereres det med 150 m² BYA. Bruttoareal (BRA) er totalt areal inkludert yttervegger og summeres for alle plan i en bygning. Bebygd areal (BYA) er det arealet som bygningen opptar av terrenget («fotavtrykket»). Ei hytte på 100 m² BYA kan f.eks. ha to etasjer, og dermed et BRA på 200 m². Retningslinjene for fritidsbebyggelse bør bruke samme betegnelse som regionalplanen, dvs. BRA, for å unngå misforståelser.

Det er ikke foretatt endringer fra første til andre gangs høring verken for boligområdet ved Hjelleseter, eller for omtalen/vurderingene av de regionale planene. Nemndas uttaler fra første gangs høring bør derfor opprettholdes.

FORSLAG TIL VEDTAK

Kommunen har betydelige planreserver for fritidsboliger, men skal likevel ha ros for ikke å legge ut nye tomter, og for å konsentrere fritidsboligene til tettstedene.

Retningslinjene for utvidelser av eksisterende fritidsboliger i Inf-områder bør endres fra 150 m² BYA til 150 m² BRA for å harmoniseres med regionalplan for Rondane-Sølnkletten.

For øvrig opprettholdes villreinnemndas uttale fra første gangs høring:

- Kommunen oppfordres til å omtale de nasjonale interessene knyttet til bevaring av villreinområdene og føringene i regional plan for Rondane og Sølnkletten.
- Kommunen oppfordres til å klargjøre hvordan de vil forholde seg til regional plan herunder fastsetting av arealformål i kommuneplanen og hvordan utviklingssonen skal brukes.
- Etablering av boligfelt ved Hjellesetra frarås siden det representerer en fast og irreversibel aktivitet sett opp mot eksisterende villreinområde og framtidige muligheter for å reetablere trekket mellom Rondane og Dovrefjell.

STYRETS BEHANDLING

Det er små endringer fra første gangs høring, og lite nytt å tilføye.

VEDTAK

Kommunen har betydelige planreserver for fritidsboliger, men skal likevel ha ros for ikke å legge ut nye tomter, og for å konsentrere fritidsboligene til tettstedene.

Retningslinjene for utvidelser av eksisterende fritidsboliger i Inf-områder bør endres fra 150 m² BYA til 150 m² BRA for å harmoniseres med regionalplan for Rondane-Sølnkletten.

For øvrig opprettholdes villreinnemndas uttale fra første gangs høring:

- Kommunen oppfordres til å omtale de nasjonale interessene knyttet til bevaring av villreinområdene og føringene i regional plan for Rondane og Sølnkletten.
- Kommunen oppfordres til å klargjøre hvordan de vil forholde seg til regional plan herunder fastsetting av arealformål i kommuneplanen og hvordan utviklingssonen skal brukes.
- Etablering av boligfelt ved Hjellesetra frarås siden det representerer en fast og irreversibel aktivitet sett opp mot eksisterende villreinområde og framtidige muligheter for å reetablere trekket mellom Rondane og Dovrefjell.

2018/46 DIALOGMØTE OM VILLREIN I RONDANE MED KLIMA- OG MILJØMINISTER OLA ELVESTUEN

Fylkesmennene i Hedmark og Oppland sendte i februar en invitasjon til Klima- og miljøminister Ola Elvestuen om en befaringsreise for å diskutere utfordringene for å diskutere virkemidler for å ivareta villreinen.

Fylkesmennene fikk først beskjed om at Elvestuen ville komme på befaringsreise 13. november. Deretter fant KLD ut at de ville kombinere villreinbefaringsreisen med en markering av at Hjerkinnskytefelt er restaurert og vernet, og at alt skulle foregå på Hjerkinnskytefelt. Datoen ble også endret til 29. september, med beskjed om at det var avsatt 4 timer til villrein og 2 timer til vernemarkering.

Dette gjorde at opplegget med en befaringsreise måtte endres. I samråd med departementet er det nå bestemt at det i stedet for befaringsreise blir et 4 timers dialogmøte, med inviterte gjester. Se <https://www.fylkesmannen.no/Oppland/Miljo-og-klima/Nyheter-om-miljo-og-klima/dialogmote-om-villrein-i-rondane/> om brevet. De tre villreinutvalgene og nemnda er alle invitert, som dere ser av adresselista.

I og med at det ikke blir befaringsreise, er Rondane Sør/Ringebu fjellstyre hyra inn av Fylkesmannen til å filme med drone over fv. 27 (for å vise hvor smalt området er) og filme passasjen over til Fampen. Det er også filma inn mot Spranget. Elvestuen vil derfor få et inntrykk av området, uten befaringsreise.

Sannsynligvis har vi større sjanse til å nå igjennom til klima- og miljøministeren dersom vi har noenlunde samordna budskap fra villreinsida. Her må vi tenke både kort- og langsiktig. Vi bør peke på noen store utfordringer i et langsiktig perspektiv (som ferdsel, hyttebygging, forsvinning av dyr, fragmentert forvaltning), men også ha ei smørbrødsliste mer kortsiktige tiltak som kan gjennomføres raskere, som f.eks. midler til frivillig fjellvern, opplærings tiltak i skolene, informasjonstiltak, oppsyn mm.

Hvilke utfordringer og tiltak mener Villreinnemnda at nemndas leder bør vektlegge på møtet med Elvestuen?

Vi tar en diskusjon i nemnda på dette. Det fremmes ikke noe forslag til vedtak i denne saken.

STYRETS BEHANDLING

Sekretæren viste innledningsvis noen filer med utfordringer og tiltak, som et utgangspunkt for diskusjonen (foilene er vedlagt protokollen).

Informasjon og opplæring er viktig, særlig arbeid mot kommunene. Solvår Brustad Lilleeng orienterte om et brev kommunene hadde mottatt fra nasjonalparkstyret for Rondane-Dovre, med tilbud om opplæring i regi av Norsk Villreinsenter. Brevet er vedlagt protokollen. Bare 4 av 30 skoler har takket ja til tilbudet. Kan nemndas medlemmer følge opp saken i egen kommune?

Villreinnemnda for Ottadalen jobber med en plakat sammen med DNT, som er ment å henge på turisthyttene. Dette kan være en sak å følge opp også for vår nemnd. Viktig at informasjonen ikke er for omfattende og bruker for mange faguttrykk.

Torstein Storaas spurte om de nemndsmedlemmene hadde rutiner for å orientere kommunestyret i egen kommune om arbeidet i nemnda. Rendalen har fast rutine på å orientere i kommunestyret. I Åmot orienteres hovedutvalget, men ingen fast info til kommunestyret. Posten med orienteringssaker til kommunestyret kan også brukes til å informere om nemndsarbeidet. Det ble bedt om at sekretæren utarbeider et forslag til rutiner for hvordan egen kommuneorganisasjon kan orienteres om nemndas arbeid.

Nemnda samlet seg om følgende tiltak:

- Tyngre avbøtende/kanaliserende tiltak: Her trengs både økonomiske ressurser og bedre styringsmuligheter.
- Økt opplæring i skolene/infoarbeid.
- Frivillig fjellvern/midler til kjøp av hytter/tomter/omlegging av veger etc.
- Sertifisering av guider.

2017/47 ÅPEN POST: INNSPILL OG ORIENTERINGER FRA KOMMUNENE

I Folldal pågår en debatt om fjellstyrets arbeid.

Else Mari Bjørke etterlyste hvor stien nordover fra nye Gråhøgdbu til Eldåbu er tenkt å skulle gå. I Åmot legger den nye kommuneplanen føringer for videre hyttebygging på vestsida av Østerdalen. Grunneierlaget jobber derfor med en samordna reguleringsplan for hytteområdene.

2017/48 EVENTUELT

Det oppsatte nemndsmøtet 1. november utgår (jfr. sak 2019/9). Dersom det blir behov, og det er tilstrekkelig antall stemmeberettigede, forsøker vi med et møte i etterkant at villreinkonferansen 18. oktober.